

Jaarrekening 2025 Stichting Behoud Dorpskerk Abcoude

Achtergrond en Doel Stichting

Op 20 november 2025 is de Stichting Behoud Dorpskerk Abcoude (Stichting) opgericht met als doel het in erfpacht nemen van het kerkgebouw 'de Dorpskerk van Abcoude' gelegen aan het Kerkplein 45 te Abcoude en de daarmee samenhangende verhuur en exploitatie van de Dorpskerk. Naast het instandhouden van deze rijksmonumentale Dorpskerk beoogt de Stichting het toegankelijk houden van de kerk voor publiek, educatie, kunst en cultuur.

Het oorspronkelijke plan bestond uit het ingaan van een erfpachtovereenkomst voor het einde van 2025, dat wil zeggen voordat in januari 2026 fase 2 van de restauratie van de Dorpskerk zou starten.

Ondanks een jarenlange, gedegen voorbereiding door de Protestantse Gemeente Abcoude (PGA), een voor dit doel opgericht Transitieteam en de Stichting i.o., waarbij o.a. met behulp van Erfgoedadviesbureau COUP, het Erfgoed Expert Team (EET) van de provincie Utrecht, de gemeente De Ronde Venen, juristen en andere deskundigen een haalbaarheidsonderzoek werd gedaan en een projectplan werd opgesteld, allemaal met een positief perspectief, heeft de Protestantse Kerk Nederland (PKN) geweigerd om de PGA nog in 2025 toestemming te geven voor het verlenen van erfpacht aan de Stichting.

Het gevolg is dat zowel het blote als het commerciële eigendom van de Dorpskerk nog steeds bij de PGA ligt en dat de PGA op eigen titel en verantwoordelijkheid fase 2 van de restauratie is gestart, zowel als opdrachtgever als ook als fondsenwerver. Een spijtig detail is dat de PGA geen BTW kan verrekenen, waar de Stichting dat wel zou kunnen.

De Stichting is derhalve niet in actie gekomen en in 2025 slapend gebleven. De Stichting staat weliswaar ingeschreven bij de KvK, maar drijft geen onderneming, en heeft daarom geen verplichting om een jaarrekening bij de KvK te deponeren. Echter, omdat de Stichting vanaf 11 december 2025 ANBI-status heeft, is er vanuit de Belastingdienst wel een publicatieplicht op internet, in dit geval de gemeenschappelijke ANBI-site met PGA.

Financiële Verantwoording 2025

De Stichting heeft sinds de oprichting op 20 november 2025 geen activiteiten gehad, geen inkomsten en ook geen uitgaven.

Balans: EUR 0

Staat van baten en lasten: EUR 0

Bestuurlijke Zaken

De gang van zaken met betrekking tot het overlegproces met de PKN heeft er toe geleid dat de secretaris/penningmeester van de Stichting op 23 december 2025 zijn ontslag heeft ingediend en is hij per 22 januari 2026 uitgeschreven bij de KvK. De opstelling van het Classicaal College voor de Behartiging van Beheerszaken (CCBB) in Utrecht heeft als vertegenwoordiger van de PKN voor een vertrouwensbreuk gezorgd, waardoor de Stichting vanaf 23 december alleen nog een voorzitter als bestuurder heeft. Gezien de onzekerheid voor wat betreft de besluiten van het CCBB / de PKN staan kandidaatbestuurders voorlopig in de wacht. Er is immers geen enkele zekerheid meer dat de uitgewerkte erfpachtconstructie goedkeuring van de PKN gaat krijgen.

De oprichting van de Stichting middels een notariële acte, een inschrijving bij de KvK, het aanvragen en verkrijgen van ANBI-status, het verkrijgen van een BTW-nummer, het openen van een bankrekening, verzekeringen, het aanvragen van eHerkenning en het treffen van voorbereidingen voor het opzetten van een boekhouding zijn allemaal uitgevoerd zonder kosten in 2025. De Stichting had in 2025 geen activiteiten.

De bestuurders van de Stichting zijn onbezoldigde vrijwilligers. Er zijn in 2025 geen onkostenvergoedingen geweest.

Toekomstperspectief

Het besluit van de PKN, op instigatie van het CCBB, om de PGA niet toe te staan de Dorpskerk voor het einde van 2025 in erfpacht te geven aan de Stichting, heeft er toe geleid dat de PGA fase 2 van de restauratie van de Dorpskerk, de restauratie van het orgel en de aanschaf van nieuwe stoelen onder eigen verantwoordelijkheid is gaan uitvoeren. Omdat de PGA, in tegenstelling tot de Stichting, geen BTW kan verrekenen, is de inschatting dat hier in 2026 een bedrag van bijna EUR 200.000 wordt misgelopen.

Verder hebben de PGA, het Transitieteam en de Stichting, in nauwe samenwerking met Erfgoedadviesbureau COUP, van januari tot en met mei 2026 nog meerdere pogingen gedaan om met het CCBB en de PKN tot een werkbare oplossing te komen. Ondanks het feit dat de PGA en de Stichting telkens tegemoet komen aan nieuwe wensen en eisen die bij monde van het CCBB worden gecommuniceerd, blijven ze de voorstellen van de PGA afwijzen, waarbij de motivatie doorgaans ontbreekt en toezeggingen door gemandateerde gesprekspartners ook weer worden ingetrokken.

Het is inmiddels duidelijk dat een erfpachtovereenkomst voor onbepaalde tijd niet wordt toegestaan, en dat een door het CCBB even ongewenste maar wel voorgestelde erfpachtperiode van maximaal 10 jaar te risicovol is voor zowel de PGA als voor de Stichting.

De PGA en het Transitieteam hebben daarom besloten om alle overblijvende opties nog een keer op een rij te zetten, zoals het kerkgebouw in eigendom van de PGA houden maar wel een organisatie voor beheer en exploitatie toevoegen of verkoop van het gebouw waarbij de vierplek voor de kerkgemeente in ieder geval voorlopig wordt geborgd middels een huurovereenkomst of het terug in erfpacht nemen van het kerkgebouw. Wordt vervolgd.

Abcoude, 8 mei 2026

Gerard Bolder
Voorzitter Stichting Behoud Dorpskerk Abcoude